

Luottolinkki

LUOTTOMIEHET - KREDITMÄNNEN RY:N JÄSENLEHTI

1.99

**Eero Lyytikäinen,
konkurssiasiamies – vuoden luottomies**

YHDISTYKSEN TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Tom Fagerström

Yhdistyksen toiminnassa ovat keskeisellä sijalla olleet koulutustoiminnan järjestäminen sekä pyrkimys profiloitua luottoalan kehityshankkeita koskevien lausuntojen antajana ja luottoalan asiantuntijoiden yhteisenä edunvalvontayhdistyksenä. Toiminnan puitteissa toteutuu myös kokemustenvaihdon kannalta yhdistyksen rooli tärkeänä alan ammattilaisten yhteydenpito- ja tapaamisfoorumina. Näkemykseni on, että yhdistys on näiden toimintojen kautta keskittynyt jäsenistön, mutta myös yleiseltä kannalta oikeisiin asioihin. Yhdistyksen toiminnan kehittämisessä on viime syksynä toteutetun jäsenkyselyn tulokset aiheellista pitää edelleen mielessä enkä malta olla muutamalla sanalla kommentoimatta tuloksia myös tässä.

Jäsenkyselyn tuloksissa esiintynyt yleinen arvio oli, että yhdistys on onnistunut edellä mainituissa keskeisissä tavoitteissaan hyvin.

Näkyvimmin palautteessa olivat esillä toivomukset ja pyynnöt, jotka keskittyivät koulutustapahtumien ja erilaisten asiapitoisten ajankohtaistilaisuuksien järjestämiseen. Ajankoh- taisten asioiden seurannassa koti- maassa tapahtuvan alan yleisen ke- hityksen lisäksi on kansainvälistyvän luottoalan kasvavalla yhteistyöllä yhä lisääntyvä merkitys alan kehittä- men kannalta. Tämä asettaa jatkossa yhä uusia ja monipuolisuutta edellyt- täviä haasteita yhdistyksen koulutus- toiminnan järjestämiselle hyvin eri- laisissa luottoalan tehtävissä olevan

jäsenistön tarpeet monipuolisesti huomioiden. Tapahtumien käytännön järjestelyjen osalta on myös pyrit- tävä siihen, että tilaisuuksiin osallistu- misen kynnyks on matalalla.

Toinen keskeinen esille nousut seikka oli yhdistyksen entistä parem- pi profiloituminen luottoalan edun- valvontaan liittyvissä kysymyksissä. Tähän tarkoitukseen yhdistyksellä onkin hyvät mahdollisuudet aktivoi- malla ja nostamalla luottoalan neu- vottelukunnan roolia luottoalan asiantuntijaelimenä ja lausunnonan- tajana.

EUROAJAN ALKU

Tulevaisuuden kehityksen kannalta on merkittävää siirtyminen vuoden vaihtumisen myötä euroaikaan. Eurosta tuli vuoden vaihteessa Suomen virallinen rahayksikkö, jonka ilmene- mismuotoja ovat siirtymäkauden ai- kana kansalliset valuutat. Ajanlasku uusien setelien ja kolikoiden käyt- töönottamiseen on käynnistynyt. Markka säilyy kuitenkin ainoana kä- teisenä käytettävänä rahana Suomes- sa vuoteen 2002 saakka. Toteutuneen muutoksen näkyvämpi ilmenemis- muoto on, että euro on nyt tiliraha ja tilinomistajat voivat päättää käyttä- vätkö he markka- vai eurotiliä vai molempia. Tilisiirrot voidaan tehdä markoissa tai euroissa. Helsingin Ar- vopaperipörssi käy osakekauppaa ja julkaisee pörssikurssilistaa euroina. Tuotteiden hinnoittelussa on kaksois- hintojen käyttö mahdollista vapaaeh-

toisella pohjalla.

Eurorahaan siirtymiseen liittyvä lainsäädäntö lähtee siitä, että kaikki markkamääräiset sopimukset ovat sellaisenaan voimassa euromääräise- nä. Yritysten on käytännössä siirty- mäkauden aikana pystyttävä käsitte- lemään rinnakkain markkamääräisiä ja euromääräisiä tilitapahtumia. Os- tot, myynnit ja niistä aiheutuvat mak- sutapahtumat on käsiteltävä oikein käytetystä valuutasta riippumatta. Ostovelkojen ja myyntisaamisten määrä on oltava selvillä asiakkaasta ja tavarantoimittajasta riippuen joko markkoina, euroina tai yhtä lailla euron ulkopuolisessa muussa valuu- tassa. Euron käyttöönotto ei muuta olemassa olevaa vastuunjakoja siitä, mikä on sopimussuhteeseen perustu- va tai vakiintunut vastuun ja tehtävi- en jako markkaperusteisesti. Euron käyttöönotto ei siten edellytä sinän- sä asiakas-, luotto- tai muiden sopi- musten uusimista. Sopimusten jatku- vuus on turvattu Euroopan yhteisön asetuksilla ja kotimaisella lainsäädä- nännöllä.

Siirtymäajan suoma mahdollisuus harjoitella uuden maksuvälineen käyttämistä on aiheellista aktiivises- ti käyttää hyödyksi.

Toivotan hallituksen puolesta kai- kille yhdistyksen jäsenille menestyk- sekästä vuotta 1999.

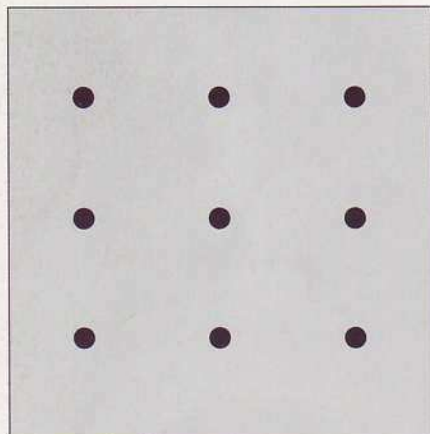
Tom Fagerström
Hallituksen puheenjohtaja

FECMA

Riverdancea Dublinissa

Fecman kokoukset näyttävät pysyvän samoissa aiheissa vuodesta toiseen. Välttämättä ei edes huomaa olleensa muutaman vuoden tapaamisista pois. Tahti ja askeleet Fecmassa ovat kuin paikallisessa tanssissa.

Tämäkertainen kokous avattiin hausalla arvoituksella. "Yhdistä yllä olevat yhdeksän pistettä neljällä suoralla viivalla nostamatta kynää pois paperista". Roger Jacquet oli nopein tehtävän ratkaisija.

Sisältö pähkinänkuoressa

Kokouksessa käsiteltiin jälleen keran jäsenmaksuja tunteella ja kau-

an. Nykyiseen käytäntöön kuitenkin päädyttiin ja jäsenmaksun suuruus pysyy ennallaan. Vuoden 1999 budjetti hyväksyttiin ja Euroa päätettiin siirtää käyttämään vuoden 1999 alusta. Lobbariksi Brysseliin Fecma valitsi Roger Jacquetin Association Belge de Credit:stä ja ICM:stä Peter Rowe valittiin tutkimaan kuinka kerätään tietoa uusista luottoalaan vaikuttavista lakimuutoksista ja kuinka saatu informaatio tiedotetaan jäsenyhdistyksille.

Alkaneen vuoden toiminnasta mainittiin luottoalan seminaari ja näyttely Tukholmassa 14.-16.6.1999, järjestäjinä Kreditmännen, Fecma ja Tukholman yliopisto. Ruotsissa myös koulutetaan, liike-elämä toimii sponsorina vasta perustetussa luottoalan professuurissa, jonka tarkoitus on edelleen kouluttaa kaupallista tai juridista koulutusta saaneita luottoalan erikoiskysymyksiin. Voit käydä tutustumassa Svenska Kreditmännen:in kotisivuihin osoitteessa <http://www.kreditman.se>.

Suomen ehdotuksesta vuonna 1999 tullaan valitsemaan vuoden luottomies. Jokainen jäsenmaa lähettää ehdokaskandidaattinsa perusteluin CV:n kanssa, ehdokkaita Fecma valitsee Euroopan luottomiehen. Suomi ehdotti myös Febiksen ja Fencan yhteiskokousta vuonna 2000. Aiheena organisaatioiden yhteiset hankkeet Eu:ssa.

Irlanti käy kuumana

Kokouksen isännät kertoivat, että Irlannissa eletään tätä nykyä kaikkien aikojen korkeasuhdannetta, jonka EU -tuet ovat aikaansaaneet. Dublinissa rakennetaan enemmän kuin koskaan aikaisemmin ja ihmiset jonottavat saadakseen ostaa asuntoja. Hinnat kohoavat toistakymmentä prosenttia kuukaudessa ja kaikki haluavat rikastua. Jollain tavalla muistuttaa kotimaista tilannetta 80-luvun loppupuolelta.

Iltaohjelmaa

Tilaisuus mahdollisti myös paikallisten ohrapirtelöiden arvostelun ja täytyy todeta, että hyviä olivat. Kunnan kapakkatappelukin tuli nähtyä. Baarituoli lensi tiskin taakse ja häirikkö ulos. Tällainen on Irlannissa niin tavanomaista ettei edes viranomaisia kutsuttu paikalle.

Hämmästyttävää, että maassa jossa olut ja whisky ovat niin hyviä, heroinin käyttö on niin yleistä. Pelkästään Dublinissa lasketaan olevan jo yli 10 000 heroinin käyttäjää.

Muuten, jos et ole vielä kukaan ratkaissut 9-pisteen tehtävää ja se aiheuttaa päänvaivaa ota yhteyttä allekirjoittaneeseen tai hänen sihteerinsä Katja Kettuseen (09-229 111).

Sisäinen tarkastaja

liiketoimintojen tutkija ja tehokkaiden toimintatapojen asiantuntija

Kun yrityksen toiminnot laajentuvat ja monipuolistuvat, tarvitaan entistä enemmän seurantatoimia voimavarojen tehokkaan hyväksikäytön toteuttamiseksi. Yrityksen kasvaessa tarpeeksi suureksi, sen vastuullinen johto ei enää ehdi riittävän yksityiskohtaisesti huolehtimaan siitä, että käytössä olevien voimavarojen käyttö on tehokasta ja valvonta toimivaa. Yrityksen vaikeudet alkavat yleensä siitä, että toimintatavat ovat tehottomia, toimivaltuuksia ylitetään, tehdään päätöksiä liian vähäisten jopa virheellisten tietojen perusteella, ja toimintojen valvonta puuttuu tai ei toimi riittävän hyvin.

Toimintamenetelmiään uudistavassa ja toimintojaan voimakkaasti laajentavassa yrityksessä tiukat seurantatoimet ja vastuu tulostavoitteisiin pääsystä ovat avainasemassa. Tällöin yrityksen johto entistä enemmän keskittyy päätösten tekoon, tulosten seurantaan ja toiminnallisten vahvuuksien kehittämiseen. Johdon täytyy silloin yksityiskohtaista seurantavelvollisuuttaan siirtää muille, mutta vastuu valvonnan toimivuudesta jää aina johdolle. Tällöin on tärkeätä, että yksittäisiä toimintoja tarkastaa linjajohdosta riippumattomassa asemassa oleva tarkastustoiminto siten, että ylin johto saa luotettavia tietoja minkä tahansa yksikön, toiminnon tai tehtävän toimivuudesta. Samalla johdolle esitetään toimenpidesuosituksia asioissa, joiden toimivuutta on kulloinkin parannettava.

Edellä kuvattuun menettelyyn siirtymiseksi johto perustaa sisäisen tarkastuksen. Siinä toimii yksi tai useampi sisäinen tarkastaja ylimmän johdon kuten esim. toimitusjohtajan alaisuudessa ja suorittaa sovittuja tarkastustehtäviä toimien siten yritysjohdon tukena. Sisäisen tarkastajan keskeisiä tehtäviä on tutkia ja arvioida sitä,

- tuottavatko valvontajärjestelmät tehokkaasti ja määrältään riittävästi luotettavaa tietoa yrityksestä,
- toimivatko valvontaresurssit tehokkaasti ja taloudellisesti,
- onko niiden tuottama tieto riittävän tarkkaa, oikeata ja niin täydellistä, että toimintojen kehittämistoimet voidaan ajoissa suorittaa menetysten estämiseksi,
- onko toiminta taloudellista ja tehokasta sekä omaisuus menetyksiltä suojattu ja
- noudatetaanko lakeja, toimintaperiaatteita sekä määräyksiä ja ovatko ohjeistukset oikeita.

Tämä on lyhyt kuvaus sisäisen tarkastajan keskeisestä toimenkuvasta. Sisäinen tarkastaja ei siten itse ole kiinteästi mukana jossakin valvontatehtävässä, ei käytä toimeenpanovaltaa eikä hoida linjajohdossa esiintyviä tehtäviä, sillä eihän kukaan voi tarkastaa omaa työtään. Tarkastaja aina tutkii, tekee selvityksiä ja arvioi, onko tarkastetussa kohteessa valvonta ja toimintatavat kunnossa sekä onko toiminta tehokasta ja taloudellista. Hän toimii puolueettomana asiantuntijana ja riippumattomassa ase-

*Veikko Marttila
TTM, Tampere*

massa suhteessa tarkastettaviin. Sisäisellä tarkastajalla on oltava vahvat liiketalouden tiedot ja taidot ja suotavaa olisi, jos tarkastajaksi sopiva ja pätevä henkilö löytyisi yrityksen sisältä, jotta yrityskulttuuri ja toimintatavat olisivat hänelle tuttuja. Parhaimmillaan menestyvä sisäinen tarkastaja voi työpanoksellaan vaikuttaa merkittävästi yrityksen menestymiseen. Hän voi työansioillaan kohota arvostetuksi vaikuttajaksi. Tehtävässään hän pyrkii etsimään yrityksen etua kaikissa tilanteissa.

Menestyvällä sisäisellä tarkastajalla hyvän ammattitaidon lisäksi on oltava monia kunnioitettavia henkilöominaisuuksia. Niistä voidaan mainita muun muassa rehellisyys, voimakas oikeudentunto, totuuden etsiminen, toisten kunnioittaminen, lah-

jomattomuus, oma-aloitteisuus, hyvä yhteis-työkyky, ahkeruus ja ristiriitatilanteissa tinkimätön yrityksen edun puolustaminen. Hänen tulee toimillaan osoittaa vilpittömästi halua tutkia ja vaikuttaa tehokkaiden toimintatapojen toteuttamiseksi. Hänen on tarkastuksissaan paneuduttava myös perusteellisesti tarpeen ilmetessä henkilösuhteiden parantamiseen ja toimenpide-ehdotuksillaan vaikuttaa hyvän yhteistyön sekä työmotivaation toteutumiseen.

Sisäinen tarkastaja laatii tulevista tarkastuksista kutakin tarkastuskautta varten vuosisuunnitelman, johon hän huolellisesti valitsee toiminnan kannalta kulloinkin tärkeät tarkastukset. Merkittäviä liiketoiminnan riskejä sisältävät toiminnot ovat aina hyödyllisiä tarkastuskohteita, jotta tarkastuksista koitua hyöty olisi yritykselle paras mahdollinen. Tarkastaja tutkii tarkastuskohteessa kaikki tarkastettavat asiat ja arvioi niiden toimivuutta. Kun hän huomaa jossakin toimintatavassa tai tehtävässä vallitsevan sellaisen toiminnallisen tilan, joka poikkeaa tavoitteiden mukaisista vaatimuksista, syntyy raportoitava havainto. Hän yksilöi tarkastuskertomuksessa havainnon yksityiskohdat esittäen vaatimuksista poikkeavan asiantilan ja siihen liittyvät epäkohdat. Hän yksilöi myös riskit ja mahdolliset uhkana olevat menetykset sekä esittää toimenpide-ehdotuksen epäkohdan poistamiseksi. Hyvin tehdyssä ehdotuksessa tarkastaja selittää myös selkeästi, millä tavalla havainnon synnyttänyt asia on korjattava. Tarkastaja saattaa todeta asioita, joiden toimivuutta pidetään hyväksyttävänä, mutta tarkastajan mielestä niissä esiintyy liiaksi tehotomuutta ja resurssien hukkakäyttöä. Tällaisessakin tapauksessa tarkastaja yksilöi havaintonsa ja ehdottaa kertomuksessaan, millä tavoin tulee korjata tehotomuutta aiheuttava asia. Oikein tehty ehdotus korjaustavasta on kertomuksen tärkein anti.

Nykyisin sisäiset tarkastajat pyrkivät tarkastustehtävissä painottamaan merkittävien tulosvastuullisten yksikköjen tarkastuksia. Näissä koh-

teissa liikeriskit voivat olla suuria ja liiketoiminnassa tarvitaan voimavarojen tehokasta hyväksikäyttöä sekä mallikelpoista valvonnan toimivuutta hyvään liiketulokseen pyrittäessä. Laajaan tarkastukseen voi sisältyä paljon huolellisesti tehtyä työtä ja useita menestyksekkään toiminnan kannalta katsoen tärkeitä toimenpide-ehdotuksia. Sisäinen tarkastaja esittää toimenpide-ehdotuksensa siinä tarkoituksessa, että se on myös toteutettava. Jos näitä ehdotuksia ei oteta vakavasti eikä panna täytäntöön, silloin yritys on menettänyt sen hyödyn, mitä sisäinen tarkastaja on halunnut tehdä yrityksen hyväksi.

Yritystoiminnassa toiminnot mo-

nimutkaistuvat, tietojärjestelmät kehittyvät ja lisääntyvän tiedon hallintavaatimukset kasvavat, tarvitaan uutta ajattelua ja mukautumista uusiin toimintatapoihin. Tällainen kehitys vaatii silloin entistä enemmän seurantapanosta sen varmistamiseksi, että tavoitteiden mukainen toimintatehokkuus saavutetaan, asioiden hallinnassapito onnistuu ja valvonta toimii. Niinpä sisäisen tarkastuksen alueelle kuuluvat asiat ovat erittäin ajankohtaisia. Tarkastustyön täysimittainen hyödyntäminen tulisikin kuulua jokaiseen riittävän koon saavuttaneen, kilpailukykyisen ja menestyvän yrityksen johtojärjestelmään.

Sisäisestä tarkastuksesta on äskettäin ilmestynyt suomenkielinen kirja nimeltään "Tehokas sisäinen tarkastus yritysjohdon tukitoimintona". Kirjassa tarkastellaan tavanomaisia asioita kuten valvontaa, sisäistä tarkastusta tarkastustoimintona, tarkastajan pätevyyttä ja sopivuutta sekä tarkastuksen suoritusta. Käsiteltyjä tarkastusaiheita ovat muun muassa vaihto- ja käyttöomaisuus, luotonvalvonta ja vakuudet, yritysten sopimukset, tulosvastuulliset yksiköt, taloushallinto ja väärinkäytökset.

KIRJAN VOI HANKKIA SUORAAN KIRJOITTAJALTA
FAX 03-2660320, PUH 03- 2657656

PÄÄTOIMITTAJA

ID-LUOTTOTUTKIMUS OY

LAADUKKAAT ANALYYSIMME LUOTTOKELPOISUUSARVIOINTIIN:

- **ID-YRITYSRATING TAVARALUOTONANTOON JA LUOTTOAKUUTUKSIIN**
- **ID-YRITYSANALYYSI YRITYSRAHOITUKSEEN JA TAKAUSTOIMINTAAN**
- **HI TEC RATING PÄÄOMASIOITAMISEEN**

OTA YHTEYTTÄ JA KYSY PALVELUTARJOUSTAMME!

puh. 09-851 4134

fax 09-851 4163

email visa.koskiahde@id-luottotutkimus.inet.fi

ULOSOTTO- JA ERITYIS- PERINNÄLLÄ SAADAAN PERITYKSI LAIMINLYÖTYJÄ LEL-MAKSUJA NOIN 40 %

LEL Työeläkekassa toimii LEL-alojen ja muun lyhytaikaisen ja erityisalojen työskentelyyn perustuvan työeläketurvan eläkelaitoksena. Vakuutusmaksutulolla mitattuna se on viidenneksi suurin yksityinen työeläkelaitos. Kaikkiaan LEL-maksutuloa kertyi vuonna 1998 arviolta noin 2,1 miljardia markkaa. LEL:n piiriin kuuluvat kaikki rakennus-, metsä-, maatalous- ja satama-alan työsuhteiset työntekijät. Aloista suurin on rakennusala, joka kattaa noin kaksi kolmannesta koko toimialasta. LEL Työeläkekassa hoitaa myös TaEL-eläketurvaa. TaEL:n piiriin tulivat vuoden 1998 alusta taiteilija-ammattien lisäksi kaikki yksityisalojen lyhyet työsuhteet eli pätkätyöt.

Kun yritys epäonnistuu liiketoimissaan se jättää helposti maksamatta palkkojen, verojen ja sosiaaliturvamaksujen lisäksi myös lakisääteiset työeläkemaksut. LEL Työeläkekassa sai viime vuonna selville laiminlyötyjä vakuutusmaksuja arviolta yli 100 miljoonaa markkaa. Palkkasummaksi muutettuna se merkitsee noin 450 miljoonan markan pottia. Laiminlyödyistä vakuutusmaksuista noin 40 prosenttia saadaan perityksi ulosotto- ja erityisperinnan kautta. Valtaosa laiminlyönneistä, yli 70 prosenttia on rakennusosalta.

Ulosotosta erityisperintään

Työnantajalla on lakisääteinen velvollisuus maksaa LEL-maksut omaloitteisesti LEL Työeläkekassalle. Eläkemaksut maksetaan kuukausittain viimeistään palkanmaksukauden viimeistä palkanmaksukauden 20. päivänä. TEL-vakuutuksen järjestämiseksi työnantajan on sen sijaan tehtävä vakuutus sopimus johonkin valitsemaansa TEL-eläkelaitokseen.

LEL Työeläkekassan vakuutuspalveluosasto seuraa LEL-maksujen maksamista työnantajarekisterinsä avulla. Lisäksi työnantajavalvontaa hoitaa 19 yhteyspäällikköä eri puolilla maata. Yhteyspäällikköillä oli vuonna 1998 yli 3 200 tarkastus- ja asiakaskäyntiä. Niistä puolessa todettiin vakuutusmaksujen laiminlyöntejä. Lisäksi Helsingin toimistosta käsin valvottiin yli 3 000 LEL-työnan-

tajan maksuja. Ne olivat kaikki sellaisia, joissa jouduttiin perimään maksuja.

LEL-vakuutusmaksut ovat ulosottokelpoisia ilman tuomiota tai päätöstä. Ulosotto perusteena on maksun määrittäminen ja LEL-maksuunpano. Ennen ulosottohakemuksen lähettämistä perintä- ja lakiosasto tutkii velallisyrittäjän taloudellisen kokonaistilanteen (perintätausta, luottotiedot ja mahdolliset uudet rästit). Suurvelallisten osalta selvitetään taustatiedot tunnuslukuineen, vastuuhenkilöiden kytkennät muihin yrityksiin ja heidän mahdollinen toiminta konkurssiyrityksissä. Lisäksi selvitetään yrityksen ns. riskimittari luottohenkilötoimiston luottokannasta, johon LEL Työeläkekassalla on suora pääteyhteys. Riskimittari ennustaa velallisen konkurssiin tai vakaviin taloudellisiin vaikeuksiin ajautumista lähimmän vuoden aikana. Suurin osa

velallisista noin 40 prosenttia on Uudeltamaalta, jossa myös yrityksiä on eniten verrattuna muuhun maahan. Jos normaalit maksujärjestelyt eivät tuota tulosta, LEL-maksut siirtyvät ulosottoteitse perittäväksi. Vakavissa maksuvaikeuksissa olevat velalliset joutuvat välittömästi erityisperintään.

Erityisperintä tarkoittaa velkojan omaa aktiivista perintää joko suoraan velalliseen kohdistuvana tai ulosoton rinnalla. LEL Työeläkekassa lähettää velalliselle protesti- ja konkurssiuhkia ja muita maksukehotuksia saataviensa perimiseksi. Usein maksujärjestelyt tuottavat vielä tässäkin vaiheessa tulosta ja ankarampiin perintätoimiin ei tarvitse ryhtyä. Mikäli maksusopimukset eivät toteudu, julkaistaan LEL-maksurästejä Kauppa-lehden protestilistalla, tai ryhdytään äärimmäiseen perintäkeinoon, konkurssihakemusperintään.

Vuonna 1998 laiminlyödyistä LEL-maksuista noin 40 prosenttia on lähtenyt ulosotoperintään, jonka kautta LEL saa perityksi noin 20 - 30 prosenttia maksuista. Konkurssihakemusperintä tuottaa saman verran. Näissä tapauksissa LEL Työeläkekassa on voinut luopua konkurssihakemuksestaan maksusuorituksen perusteella. Konkurssihakemuksista raukeaa varojen puuttuessa noin 30 prosenttia ja valvonta määrätään noin 40 prosentissa tapauksia.

Ulosotto- ja maksuunpanoperinnän kokonaissaldo on tällä hetkellä noin 100 miljoonaa markkaa. Ulosotossa on 80 miljoonaa ja maksuunpanoissa 20 miljoonaa markkaa. Vuoden 1998 lokakuun loppuun mennessä maksuja oli laiminlyönyt 4 260 työnantajaa.

LEL valvoo saataviaan vuosittain 200-300 konkurssissa

LEL Työeläkekassa valvoo saataviaan vuosittain noin 200 - 300 konkurssissa yhteensä keskimäärin noin 30 - 40 miljoonaa markkaa. Vireillä

on vielä noin 750 konkurssia, joita ei ole lopetettu ja joista jako-osuudet on saamatta. Konkurseista kertyy LEL-maksuille jako-osuutta vain viitisen prosenttia, joten vakuutusmaksutappiot kertyvät suurimmalta osaltaan juuri konkurseista.

Vakuutusmaksutappioita kirjattiin vuonna 1997 yhteensä 56,6 miljoonaa markkaa. Lamavuosina luottotappiot vakuutusmaksuista olivat selvästi suuremmat.

Vireillä olevien konkurssien markkamääräinen kokonaissaldo on tällä hetkellä noin 90 miljoonaa ja pakkoperinnän koko saldo 170 miljoonaa markkaa.

Konkurseista 30 % raukeaa varojen puuttuessa

Konkurssihakemuksista raukeaa varojen puuttuessa edelleen noin 30 prosenttia. Nykyisin valtaosassa raukeavia konkurseja tehdään ns. erityistilintarkastus valtion varoilla konkurssiasiamiehen erityistarkastajan toimesta, mikäli niihin epäillään liittyvän rikollista toimintaa. Näihin toimiin ryhdytään yleensä velkojen tai pesänhoitajan aloitteesta.

Vuonna 1997 konkurssiasiamiehen toimisto teetti erityistilintarkastuksen viidessäkymmenessä rauenneissa konkurssissa. Kuluneena vuonna on myös tutkittu sama määrä vastaavia konkurssitapauksia. Velkojat odottavat nyt mielenkiinnolla raportointia näiden tutkimusten tuloksista voidakseen edelleen löytää uusia keinoja talousrikosten ennaltaehkäisyyn.

LEL Työeläkekassa budjetoituvuussittain varoja mm. raukeavien konkurssien tutkintaan, erityisperinnän kustannuksiin ja harmaan talouden torjuntaan.

Puhevallan käyttö ja velkojayhteistyö konkurseissa

Konkurssiasiamiehen valvontajärjestelmästä huolimatta velkojille on jäänyt edelleen keskeinen vastuu ja intressi siitä, että konkurssipesät hoidetaan huolella ja taidolla.

Tästä syystä LEL Työeläkekassa toimii aktiivisesti yhteistyössä muiden viranomaisvelkojen kanssa, käyttäessään puhevaltaansa konkurssimenettelyn eri vaiheissa.

Puhevaltaa käytetään pääasiassa väliaikaisen pesänhoidon kaudella ja virallisissa velkojainkokouksissa. LEL Työeläkekassa osallistuu pätevien ja kohtuullisesti laskuttavien pesänhoitajien valintaan. Monasti konkurssipesän laatu ratkaisee sen, ketä pesänhoitajaksi ehdotetaan. Erikoistuminen konkurssipesien hoidossa on yleistynyt. Erityispätevyyttä tarvitaan mm. takaisinsaanneissa, rikosprosesseissa, rakennusalan konkurseissa, palkkaturva-asioissa ja liiketoiminnan jatkamisessa.

Väliaikaisen pesänhoitajan kaudella velkojat ottavat kantaa takaisinsaantikanteiden nostamiseen, kuluvastuuseen konkurssien raukeamisen estämiseksi, erillisoikeudenkäynteihin, liiketoiminnan mahdolliseen jatkamiseen ja pesänhoidon kustannuksiin.

Velkojainkokouksiin osallistumisen lisäksi velkojat joutuvat joskus kiirehtimään pitkittyneiden konkurssipesien lopettamista tarvittaessa yhteistyössä konkurssiasiamiehen toimiston kanssa.

Velkojayhteistyö korostuu erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten konkurseissa, joissa verovirastot, palkkaturvaa hoitavat työvoima- ja elinkeinokeskukset (TE-keskukset) ja vakuutusala ovat suurimpia velkojia.

Lisätietoja:
Perintäpäällikkö Klaus Hurme,
LEL Työeläkekassa
puh. (09) 150 6416

LUOTTOMIEHET- KREDITMÄNNEN RY:N

varsinainen syyskokous Hotelli Hesperiaassa

Kokouksen avasi yhdistyksen puheenjohtaja Marja-Leena Virtanen toivottaen jäsenet tervetulleeksi kokoukseen. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Mikko Parjanne Suomen Asiakastieto Oy:stä, jonka johdolla kokouksen asiat läpikäytiin. Ensimmäisenä asiana kokousväki käsitteli yhdistyksen talousarvion vuodelle 1999 Minna Ruotsalaisen johdolla (ks. sivu 16). Seuraavana asiana käsiteltiin eroavien hallituksen jäsenten tilalle valittavien uusien jäsenten valinta.

Hallituksesta erovuorossa olivat nyt seuraavat hallituksen jäsenet, Kari Mäkikärki, Kari Räsänen ja Mats Nybondas. Heidän tilalle hallituksen valittiin uusiksi jäseniksi uusi hallituksen puheenjohtaja kenttäpäällikkö Tom Fagerström; Kesko Oyj, talouspäällikkö Sami Sairanen; Dun & Bradstreet Finland Oy ja kehityspäällikkö Risto Kallio; Suomen Asiakastieto Oy. Vanhoista hallituksen jäsenistä jatkavat hallituksessa Marja-Leena Virtanen; Intrum Justitia Oy, Elina Vihinen; Keskinäinen yhtiö Yrittäjävakuutus-Fennia, Minna Ruotsalainen; S-Etuluotto Oy Margit Ansamaa; Yrityspalvelu Ansamaa, Lassi Karppinen; Perimistöimistö Contant Oy ja Jussi Kattelus; Handelsbanken Rahoitus Oyj. Kokouksessa valittiin myös tilintarkastajat ja heille varajäsenet (ks. sivu 26). Luottoalan neuvottelukunnan kokoonpanoon tuli pieni muutos, kun Timo Korkalaisen tilalle valittiin Timo Mäki.

Kokouksessa kuultiin vielä katsaus Lassi Karppisen johdolla jäsenkyselystä, joka esiteltiin tarkemmin Luottolinkissä 4/98.

Vuoden luottomies 1998 on konkurssiasiamies Eero Lyytikäinen. Hänet toivottaa tervetulleeksi yhdistyksen puheenjohtaja Marja-Leena Virtanen.

Offshore -yhtiöt ja trustit - luottomiehen päänsärky

Aiheesta kuulumme Konkurssiasiamies Eero Lyytikäisen esitelmän. Offshore -toiminnalla on alunperin Englannin kielessä tarkoitettu Englannin rannikon ulkopuolella tapahtuvaa liiketoimintaa. Sittemmin offshore -toiminnalla on yleisimmin tarkoitettu verohyötyyn tähtäävää liiketoimintaa, joka on mahdollista Englannista katsottuna oman maan rannikon ulkopuolella rekisteröidyn oikeushenkilön avulla. Käytännössä offshore -yhtiöt toimivat rekisteröintimaan ulkopuolella. Yhtiöiden toiminta siis perustuu englantilaiseen oikeusjärjestelmään, jossa ei säädetä lakeja, kuten meillä, vaan siellä

järjestelmä nojautuu ihmisten oikeuskäsitykseen tuomarin johdolla.

Offshore -yhtiöiden syntyhistoria

Konkurssiasiamies Lyytikäinen valaisi meille offshore -yhtiöiden syntyhistoriaa. Yhtiöiden toiminta perusteevat satoja vuosia vanhat. Hän kertoi meille esimerkin isästä jonka hulttiopoika oli perimässä isänsä omaisuuden. Isä ei kuitenkaan halunnut antaa omaisuutta perintönä pojalleen vaan hän teki sopimuksen, jolla hän määräsi omaisuuden ja rahansa uskotulle miehelle, joka sitten maksoi viikkorahoja hulttiopojalle. Uskotulla miehellä oli myös oikeus tehdä kauppaa omaisuudella, kunhan siinä noudatettiin seuraava sääntöä: myy hyvään hintaan ja osta halvalla uutta omaisuutta.

Velallinen suojaa omaisuuttaan velkojilta

Kuvitellaan että velallisella on yhtiö joka on menossa konkurssiin. Yhtiö myy kuitenkin ennen konkurssia omaisuuttaan nimelliseen tai todelliseen hintaan offshore -yhtiölle, millä operaatiolla omaisuus siirretään velkojilta suojaan mahdollisen konkurssin varalta.

Omaisuus kaupat tehdään muodollisesti katsoen täysin laillisesti. Samalla offshore -yhtiö antaa uskottulle miehelle oikeuden käyttää ja toimia omaisuuden suhteen parhaaksi näkemällään tavallaan itsenäisesti, ilman hallituksen siunausta. Tällä operaatiolla käytännössä velallinen säilyttää käyttöoikeuden omaisuuteen, jonka hän todennäköisesti olisi menettänyt velkojille ilman omaisuuskauppoja. Samalla velallinen usein myös säilyttää todellisen omistuksen ja määräysvallan omaisuuden offshore -yhtiön kautta, jotka kuitenkin pyritään todellisuudessa salaamaan. Tästä taas seuraa ongelmia velkojille, kun velkojat eivät tiedä kuka yhtiön omistaa ja kuka siellä todellisuudessa valtaa käyttää. Offshore -maissa on nimittäin yleistä se, että yhtiön osakkaaksi osakerekisteriin merkitään joku nimellinen henkilö tai yhteisö, jos todellinen osakkeenomistaja haluaa pitää osakkeen omistuksensa salassa. Rekisteröity nimellinen omistaja toimii muodollisesti yhtiön virallisena omistajana, johon todellinen omistaja järjestää suhteensa muilta piiloon jääväällä tavalla.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Mikko Parjanne Suomen Asiakastieto Oy:stä ja sihteerinä Elina Vihinen Yrittäjien Fenniasta.

Kokousyleisöä tarkkaavaisina...

Offshore -yhtiöt ja verotus

Yhtiöiden toiminnassa tavoitellaan yleisesti myös verohyötyä. Se on kuitenkin saavutettavissa ainoastaan maissa, joissa rekisteröidylle offshore -yhtiöille on myönnetty verovapaus tai hyvin alhainen vero tulosta, joka kertyy offshore -maan ulkopuolella tapahtuvasta liiketoiminnasta. Lyyti-

käinen kuitenkin sanoi että Suomessa offshore -yhtiöillä saavutettava verohyöty on kuitenkin marginaalinen. Veroetuksien lisäksi turvallinen ja tehokas offshore -toiminta vaatii vapaata valuuttaliikennettä, hyviä kommunikaatioyhteyksiä, vakaita yhteiskunnallisia ja taloudellisia oloja sekä kehittyntä yhteisö-oikeutta. Usein korkealle arvostetaan myös mahdollisuutta salaiseen osak-

Lassi Karppinen Contant Oy:stä tuntee jäsenkyselyn tulokset kuin omat taskunsa.

keenomistukseen ja siihen silti liittyvään tosiasiallisen määräysvallan käyttöön. Tällaisen toiminta ympäristön tarjoavat ns. veroparatiisi-maat.

Kokouksen päätyttyä kokousväki siirtyi maittavalle illalliselle ravintola Fransmanniin.

Käytäväkeskustelut ovat yhtä mielenkiintoisia kuin kokouskin.

Luottomiehet Ry Talousarvio v.1999

TUOTOT

Jäsenmaksu	200,-/ vuosi /henkilöjäsen
Kannatusjäsenmaksu	1200,00
Henkilöjäseniä n. 700	
Ilmoitustuotot	150000,00

KULUT

Luottolinkki	150000,00
jäsentilaisuudet	30000,00
luottotutkinto	3000,00
Fecma	20000,00
kokouskulut	30000,00
toimistopalvelut	28000,00
hallinto	19000,00
vakuutukset	2000,00
lahjat	10000,00
YHT.	292000,00

TUOTTO/KULUJÄÄMÄ	-142000,00
varainhankinta	140000,00
(jäsenmaksut)	
rahoitustuotot	2000,00
TILIKAUDEN TULOS	0,00

**Tehokkaat ja
asiantuntevat
perintäpalvelut
meiltä.**

CASH-IN
CONSULTING

Vaasa
puh. (06) 320 8700
Kauppapuistikko 12 B

Helsinki
puh. (09) 2706 8170
Kaivokatu 8

Joensuu
puh. (013) 120 865
Malmikatu 5 B

www.cash-in.fi

REITTAUS RANTAUTUMASSA SUOMEEN

Kansainvälisen mallin mukainen reittaus on rantautumassa nyt myös Suomeen. Tähän asti suomalaiset yritykset ovat hankkineet reittauksensa kansainvälisiltä luottokelpoisuusluokittelijoilta. Reittausta tarvitaan kun yritys haluaa hyödyntää tehokkaita rahoitusmarkkinoita ja saada velkansa entistä halvemmalla. Vain noin 10:llä suomalaisella suuryrityksellä on tällä hetkellä reittaus, jonka avulla ne ovat voineet hakea velkaansa kansainvälisiltä rahoitusmarkkinoilta.

Sana reittaus on Suomessa tullut monelle tutuksi luottotietoyhtiöiden tuotteista. Oikea reittaus on kuitenkin aivan jotain muuta. Reittauksella eli luottokelpoisuusluokituksella tarkoitetaan lähinnä puolueettoman, ulkopuolisen arvioijan toimesta suoritettavaa arviointia yrityksen taloudellisesta suorituskyvystä ja siihen liittyvistä riskeistä. Tutkimusten painopiste on vahvasti tulevaisuudessa, joten reittausmetodiikka vastaa lähinnä kehittyntä yritystutkimusta eikä pintapuolista luottotietotutkimusta. Tutkimusten välistä kuilua kuvaa hyvin myös niiden hintaero. Kun luottotietotutkimuksen saa alle 500 markalla, niin reittauksesta joutuu jo pulittamaan vähintään 100 kertaisen summan. Reittauksen maksaa aina reitattava yritys.

Ketkä reittausta tarvitsevat ?

Reittausta tarvitsevat lähinnä yritykset, jotka haluavat laskea liikkeelle julkista velkaa ja myydä sijoittajille omia velkapapereitaan eli joukkovelkakirjoja ja yritystodistuksia. Reittaus toiminnan erääksi tulevaisuuden

edellytykseksi nousee markkinoiden nopeahko arvopaperistuminen. Arvopaperistuminen tarkoittaa sitä, että yritykset todella lähtevät hankkimaan julkista velkaa, eivätkä hae velkaansa suoraan pankin tai vakuutusyhtiön tiskiltä. Tulevaa arvopaperistumiskehitystä tukee mm. euroopan yhdistyminen, joka avaa suomalaisille yrityksille houkuttelevia rahahanoja myös kotimaan ulkopuolelta. Tällöin reittaus on tarpeen.

Reittaus toiminnan hyötyjiä ovat sekä sijoittajat että yritys itse. Yrityksen hyöty kertyy halvemmista rahoituskustannuksista ja sijoittajat vastaavasti säästävät riskinarviointi ja tutkimuskuluissaan. Nykyään sijoittajat tekevät omat riskiarviointinsa tai joutuvat tyytymään jopa investointipankkien (lainan myyjien) myyntiesitteisiin. Reittauksen keskeisenä tarkoituksena onkin kertoa sijoittajalle, millä todennäköisyydellä yritys pystyy maksamaan velkansa takaisin. Tällöin sijoittaja pystyy hinnoittelemaan riskinsä ja valitsemaan salkkuunsa sopivat lainapaperit. Jos riski menettää sijoitus ja/tai sen tuotto on pieni eli reittaus on hyvä, niin yritys saa lainansa halvemmalla.

Ketkä sitten saavat reitata ?

Euroopan keskuspankin neuvosto hyväksyi joulukuussa Suomen Pankin valitsevat kolme Suomalaista luottoluokittelijaa. Reittausluvan kotimaassa saivat Dun & Bradstreet Finland Oy, Finnvera Oy sekä Vakuutusosakeyhtiö Garantia. Näistä kaksi jälkimmäistä saavat aloittaa toimintansa vasta kun omistustaustat on järjestetty kuntoon. Luottokelpoisuusluokittelijalla puolueettomuus on eräs tärkeimmistä edellytyksistä. Intressiristiriidat eivät saa päästä heikentämään luottoluokitusten luotettavuuteen.

Suomen reittausmarkkinat on pienet

Tulevaisuus näyttää miten nopeasti oikeat reittaukset yleistyvät Suomessa. Suurta businesta reittaus toiminnasta ei Suomessa kuitenkaan hevilä tule, sillä reitattavien yritysten määrä jää väkisin rajalliseksi. Jotta yritys voisi hyötyä luottokustannuksissaan edes reittauksen hinnan verran nousee tarvittava lainamäärä jo melko suureksi, joka taas edellyttää suurta yrityskokoa. Käytännössä Suomessa lienee maksimissaan 500 potentiaalista reittauskohdetta, joten mikäli jokainen näistä maksaa reittauksestaan esim. 50000 mk, niin koko luottoluokitusmarkkina jää 25 miljoonaa markkaan. Jos markkinaa vielä jakaa kolme yritystä, niin jokaiselle jää reilu 8 miljoonaa markkaa liikevaihtoa. Sillä ei kummoista reittauksen edellyttämää asiantuntija-organisaatiota vielä ylläpidetä.

Opiskelijan silmin:

Amsterdamista haastetta elämään

Halu opiskella ulkomailla voi joskus viedä ajatukset aivan uusiin sfääreihin. Kun haluan vielä lisätään päättäväisyys ja kyky ottaa asioista selvää, saadaan kasaan paketti, jota voisi kutsua koodinimellä Nina. Takana hänellä on mukavat muistot eri opiskelu-reissuilta maailman ympäri ja edessä rankka matka Hollannin Amsterdamista aikuisuuteen.

Kielimatka Englannin Brightonissa, vaihtarivuosi Kalifornian Sacramentoissa ja 3 kk:n työharjoittelu Belgian Hasseltissa. Nina Korpisaari haluaa opiskella ulkomailla, nähdä maailmaa ja tutustua eri kulttuureihin. Keski-Eurooppaan pääsy on aina ollut haaveena ja vihdoin syksyllä -98 Nina muutti Hämeenlinnasta Hollantiin Amsterdamin esikaupunkialueelle ja opiskelee Amsterdamin kansainvälisessä kauppatieteisiin erikoistuneessa koulussa. Tutkintotavoitteena on Bachelor of Business Administration (BBA, suom. alempi kauppatieteen kandidaatti), täysin ulkomailla ja englanninkielellä suorit-

Niina Korpisaari

tuna. kouluun hakemisprosessi vei puolisentoista vuotta ja arvioitu opiskeluaika on n. 3–4 vuotta.

Amsterdam on kaupunkina Ninalle jo tuttu useamman vuoden kesälomareissuilta. Negatiivista sanottavaa ei juurikaan löydy – kunhan pitää huumorin kukassa, mielen avarana ja avoimena uusille kokemuksille niin kyllä siellä pärjää. Viihtyvyys on paljon omasta asenteesta kiinni.

Opiskeluajaltaan Nina odottaa uusia näkemyksiä asioihin. Uusiin kulttuureihin hän tutustuu mielellään ja kokeekin sen olevan hyvin helppoa koululuokassa – Nina on ainut valkoihoinen luokallaan ja

ylipäänsä koulussa on opiskelijoita viidestäkymmenestä eri maasta ympäri maapalloa. Kun tehdään tiiviisti yhteistyötä ei voi olla sisäistämättä eri kulttuureiden eroja. Sosiaalistuminen ja erilaisten ihmisten kanssa toimeentulo ovat tervetulleita taitoja, joita Nina harjoittelee mielellään. Nina on hieman hämmästynyt kanssaopiskelijoidensa motivaatiosta ja asenteista koulutyötä kohtaan, kun verrataan suomalaisten opiskelutottumuksiin. Kun on nähnyt yli vuoden vaivan päästäkseen ulkomaille, niin eihän toisaalta voi odottaakaan että motivaatio jäisi kotimaahan.

Mitä tulevaisuuteen ja tuleviin työtehtäviin tulee, niin Nina ei katso eikä toisaalta toivokaan olevansa erikoisasemassa ulkomailla opiskelujensa vuoksi. Maailmalta hän hakee luonteen lujuuutta, kielitaitoa ja eväitä omaan elämäänsä, eikä pyri ainakaan tietoisesti keräämään meriittejä ansioluettelonsa.

Ninan terveisinä Amsterdamista on että kaikki jotka suunnittelevat ulkomaille lähtöä todella tekevät sen, ottavat itseänsä niskasta kiinni ja toteuttavat unelmansa. Ihmisen taival maan päällä koostuu omaaloitteisuudesta ja halusta. Ja kun tarpeeksi jotain haluaa, niin kyllä siihen silloin keinotkin löytyvät.

HALLITUKSEN UUSIEN JÄSENTEN ESITTELY

1. Missä yrityksessä työskentelet, tehtäväsi ja taustasi?

2. Toimintasi yhdistyksessä; koska olet tullut jäseneksi jne..?

3. Mitä asioita yhdistyksen tulisi kehittää toiminnassaan ja mitkä ovat alan yleiset kehitystarpeet?

4. Onko luottoalan arvostus riittävä? Ellei, mitkä olisivat keinot sen kohentamiseen?

5. Mitä ongelmia näet luottoalalla olevan tällä hetkellä?

Tom Fagerström

1. Nykyisessä tehtävässäni Kesko Oyj:n luottotoimiston kenttäpäällikkönä olen vastuussa Kesko konsernin luottohallinnon ohjauksesta, valvonnasta ja kehittämisestä sekä K-kauppiastoimintaan liittyvien takaus- ja vakuustoimintojen ylläpitämisestä ja kehittämisestä. Koulutukseltani olen varatuomari ja Keskon luottotoimintojen lisäksi olen toiminut yhtiön palveluksessa vastuualueeltaan erilaisissa lakimiestehtävissä.

2. Yhdistyksen jäsenyys tuli ajankohtaiseksi siirtyessäni Keskoissa työskentelemään luottotoiminto-

jen parissa syksyllä 1995. Jäsenyyden myötä tarjoutui tilaisuus toimia koulutustoimikunnassa, jonka jäsen olen ollut viime vuoden loppuun saakka. Viime syksynä minulta tiedusteltiin halukkuutta osallistua hallitustyöskentelyyn, jota pidin sen laatuena luottamuksen osoituksena, etten saattanut kieltäytyä.

3. Nähdäkseni yhdistyksen tärkeimmät tehtävät ovat luottoalan yleinen edunvalvonta ja ammatillisen osaamisen kehittäminen koulutustilaisuuksien avulla. Lisäksi yhdistys tarjoaa hyvät puitteet luottoalan ammattilaisten yhteydenpidolle ja kokemustenvaihdolle. Yhdistyksen toiminta on hyvällä tasolla. Yhdistyksen toimikunnat ovat omaksuneet tehtävänsä hyvin, mutta lainsäädäntö- ja kehityshankkeita koskevien lausuntojen antajana pidän tarpeellisenä ja mahdollisena luottoalan neuvottelukunnan toiminnan aktivoimista. Neuvottelukunnan kokoonpanoon sisältyvä osaaminen ja kokemus saataisiin siten hyödynnettyä luottoalan kehittämisessä. Yhdistyksen järjestämien koulutustapahtumien toivoisi lisäksi saavuttavan jäsenistön mahdollisimman laajasti - tässä suhteessa järjestettävien tilaisuuksien kiinnostavuus tulee säilyttää.

4. Luottoalan arvostus on käsitykseni ja kokemukseni mukaan yleisesti ottaen riittävä. Luottoalan toiminnan arvostus pohjautuu joka tapauksessa korkeaan ammattitaidon tasoon, täsmällisyyteen, tarkkuuteen ja yleensä hyvään laatuun palvelutoiminnoissa. Sanotun tasoisen arvostusta ansaitsevan toiminnan tason saavuttaminen ja ylläpitäminen vaatii jatkuvaa itsensä kehittämistä ja ammatillisen pätevyyden säilyttämistä.

5. Yleisesti taloudellinen tilanne on tällä hetkellä hyvä ja akuutit luotolliset ongelmat vähäisiä. Yritysten toiminnassa ilmenevät ongelmat muuttuvat kuitenkin nopeasti luottoalan tai luottotoimintojen ongelmiksi. Muutokset toimintaympäristössä voivat olla erittäin nopeita ja niihin on voitava reagoida heti. Tämän johdosta resursseja onkin nyt käytettävä luottoalan toimintojen kehittämiseen ja valmiuksien parantamiseen.

Sami Sairanen

1. Työskentelen Dun & Bradstreet Finland Oy:ssä, jossa toimin talouspäällikkönä. Nykyisessä tehtävässäni olen toiminut keväästä -98 asti. Sitä ennen toimin controllerina ja assistant controllerina. D & B:lle tulin keväällä -97. Koulukseltani olen ekonomi.

2. Liityin yhdistyksen jäseneksi vuonna 1998.

3. Käsitökseni mukaan yksi yhdistyksen päätehtävistä on ollut ajankohtaiskurssien sekä muun opetuksen järjestäminen, mikä onkin hoidettu hyvin. Painottaisin kui-

tenkin luotto-osaston sekä yrityksen muiden osien yhteistyön mahdollisuuksia. Mielestäni luottohallinta ja luotto-osaston toiminta nähdään liian erillisenä toimintona yrityksen muista toiminnoista. Koulutusta voitaisi muutenkin suunnitella enemmän yhteistyösä koulutusyritysten kanssa.

4. Mielestäni luottoalan arvostus on kohtuullinen. Joskin luottoalan ihmisiä yleisesti pidetään hieman "harmaana" porukkana. Siksi yhteistyö yritysten muiden funktioiden kanssa olisi omiaan nostamaan profiilia.

5. En näe erityisiä ongelmia nimenomaan luottoalalla. Tulevaisuuden haasteet kuten EMU ja Vuosi 2000 ovat kaikkia yrityksiä koskevia muutoksia joihin täytyy valmistautua. Luottoalalla myönteisenä asiana näen lainsäädännön kehittymisen avoimempaan suuntaan.

Risto Kallio

1. Työskentelen Suomen Asiakastieto Oy:ssä kehityspäällikkönä. Vastaan Asiakastiedon tuotekehi-

tyksestä. Siirryin rahoitusosalta Asiakastietoon 8 vuotta sitten.

2. Yhdistyksen jäseneksi tulin v. 1991 ja ollut tähän saakka rivijäsenenä. Olen silloin tällöin osallistunut yhdistyksen järjestämiin tilaisuuksiin ja ollut Luottolinkin aktiivinen lukija.

3. Yhdistyksen tulisi pyrkiä aktiivoimaan entisestään jäsenistöään. Tilaisuuksissa käyvät usein samat henkilöt ja etenkin uusien jäsenen kynnystä osallistua yhdistyksen toimintaan tulisi madaltaa. Jäsenkysely antaa hyvää pohjatietoa yhdistyksen toiminnan kehittämiseksi

4. Arvostuksesta voisi sanoa, ettei sitä koskaan ole riittävästi. Ala koetaan ikävienasioiden tiimoilta; hankaloittaa myyntiä, vaikeuttaa luotonsaantia, jotkut "kehtaavat" vielä perii saataviakin.

5. Ongelmia on hyvin vähän, mutta luottoalan näkemyksiä esim. lainsäädäntöhankkeissa ei oteta paljontaan huomioon.

LEX SUNDQVIST

EDUSKUNTAAN JOULUN ALLA

Valtioneuvosto hyväksyi 22.10.1998 periaatepäätöksen toimintaohjelmasta talousrikollisuuden ja harmaan talouden vähentämiseksi vuosina 1999–2001. Ohjelman avulla pyritään edistämään elinkeinoelämän tervettä kilpailua ja parantamaan sen toimintaedellytyksiä. Osana hankkeesta annettiin 14.12.1998 eduskunnalle hallituksen esitys ulosottolain muutokseksi, joka aiotaan käsitellä ja hyväksyä vielä ennen vaaleja.

Esityksen tavoitteena on edistää ulosottovelvoitusten tasapuolista kohtelua, ylläpitää maksumoraalia ja suojata velkojien etua. Kansalaisten oikeustajua loukkaa nykyinen tilanne, jossa ulosotto toimii tehokkaasti palkansaajien ja muiden tavallisten velallisten kohdalla, mutta joutuu nostamaan kätensä sellaisten velallisten edessä, joilla on taloudellisia mahdollisuuksia järjestää varansa ulosoton ulottumattomiin. Erityisen paheksuttavana ulosoton välttelyä pidetään silloin, kun velkoja on taloudellisesti heikossa asemassa kuten pikkuyrittäjät, elatusavun saaja, takaukseen mennyt yksityishenkilö sekä rikoksen uhri tai muu vahingonkorvauksen saaja.

Yleissäännös nimiperiaatteen syrjäyttämistä

Ulosottoa ei voida kohdistaa sivullisen omaisuuteen. Jotta voitaisiin vähentää velallisten keinotekoisien järjestelyjen velkojille aiheuttamia me-

netyksiä, ehdotetaan UL 4 : 9 §:ään lisättäväksi uusi 4 momentti, joka mahdollistaisi tällaisen järjestelyn sivuuttamisen. Säännöksen mukaan omistusoikeusväite ei estäisi täytöntöönpanoa, jos sivullisen aseman havaitaan perustuvan sellaiseen varallisuus- tai muuhun järjestelyyn, jolle annettu oikeudellinen muoto ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta ottaen huomioon velallisen omistajaan verrattava määräysvalta tai toimet, taikka hänen saamansa edut ja muut vastaavat seikat. Lisäksi edellytetään, että järjestelyä ilmeisesti käytetään omaisuuden pitämiseksi velkojien ulottumattomissa. Ulosmittausta ei saisi toimittaa, jos hankkeessa mukana oleva sivullinen saattaa todennäköiseksi, että ulosmittaus loukkaa hänen oikeuttaan.

Uusi säännös sallisi ainoastaan keinotekoisien oikeudellisten muodon sivuuttamisen, mutta ei sivullisen aidon intressin loukkaamista. Se olisi muuhun täytöntöönpanoon nähden toissijainen eikä sivuuttamiseen voitaisi ryhtyä, jos ulosottovelkojan saatava on vähäinen.

Ehdotettu säännös merkitsisi, että siviilioikeudellisesti pätevä oikeudellinen muoto voitaisiin ulosottomenetyksessä sivuuttaa. Ulosmittauksen oikeutus perustuisi objektiivisesti havaittaviin ristiriitaisuuksiin muodollisen omistusoikeuden ja omaisuuden hallinnan, määräysvallan, velallisen saamien etujen ja muiden sellaisten omistukseen normaalisti liittyvien ulkoisten tunnusmerkkien välillä.

Tämä ristiriita synnyttäisi UL 4 : 10 §:ssä säädettyyn hallinnan luomaan omistusoikeusolettamaan rinnastettavan ulosoton oikeusperusteen. Vastaavien perusteiden mukaan arvioitaisiin se, kuuluuko tietty omaisuus konkurssipesään (KS 45§).

Veroparatiisiyhtiöille kuuluvan omaisuuden ulosmittaus on oikeuskäytännössä hyväksytty sivullisvelallisen saatavien suorittamiseksi. Helsingin hovioikeuden päätöksessä 1655, 26.5.1998 U 98/30 Limited-yhtiön omistusoikeutta arvioitiin lähinnä näyttökysymyksenä, kun taas ratkaisussa 25.8.1998 S 98/509 asiaa tarkastellaan myös velallisen ja offshore-yhtiön samaistamisen näkökulmasta.

Esitys ei rajoittaisi nykyisiä mahdollisuuksia jättää tietty oikeustoimi tai järjestely muulla perusteella huomiotta. Vale- eli näennäisoikeustoimi on rajoituksetta tehoton ulosottomenetyksessä suoraan oikeustoimilain 34 §:n nojalla. Samoin tekais- tuun asiakirjaan perustuva oikeustoimi on tehoton.

Luontoisedut ja alipalkkaus ulosoton kiertämiseksi

Ulosotossa luontoisedut rinnastetaan palkkaan, josta ulosmittattava osa määritellään rahana maksettavan ja luontoisetuina suoritettavan yhteismäärän perusteella. Ongelmana on tilanne, jossa rahapalkkaa ei makseta juuri ollenkaan.

UL 4:6 b §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti: Jos luontoisetujen arvo on niin korkea, että rahana maksettavasta palkasta ei voitaisi ulosmitata lain edellyttämää määrää, ulosottomies saa antaa maksukiellon niin kuin riittävä määrä palkasta suoritettaisiin rahana. Velallista ja työnantajaa sekä tarvittaessa myös velkojaa on kuultava ennen maksukiellon määräämistä. Edellytyksenä on, että luontoisetujärjestely on ilmeisesti tehty ulosoton välttämiseksi eikä velallinen voi näyttää, että luontoisedut ovat tarpeen hänen tai hänen perheensä toimeentulon turvaamiseksi taikka muutoin perustelluja. Säännöstä on tarkoitus käyttää räikeissä tapauksissa, ei tavanomaiseen ravinto-, auto- tai puhelinetuun.

Kun velallinen ilmeisesti ulosottoa välttääkseen työskentelee toiselle kuuluvassa yrityksessä palkatta tai selvästi tavanomaista pienempää korvausta vastaan, voi ulosottomies arvioida kohtuullisen palkan määrän ottaen huomioon mitä paikkakunnalla yleisesti sellaisesta työstä maksetaan.

Nyt UL 4:9 b §:ään ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan tällaista fiktiivisen palkan arviointia voidaan käyttää myös silloin, kun palkaton tai alihintaisella korvauksella tapahtuva työskentely tapahtuu omassa yrityksessä. Velallinen voisi esittää näyttöä siitä, että palkan pienuus johtuu yrityksen kannattavuusongelmista tai välttämättömistä investoinneista. Ulosoton välttelytarkoituksen jäädessä epäselväksi ei säännöstä voitaisi soveltaa.

Miinustileillä kikkailu aisoihin

Lainanottoa luotollisen pankkitilin avulla on ainakin yhdessä tunnetussa tapauksessa käytetty ulosoton kiertämiseksi. Tilille tulleet varat ovat luoton takaisinmaksua ja siltä nostetut varat tavallaan uuden luoton ottamista. Jos tilin saldo pidetään jatkuvasti luoton puolella, ulosottomies ei voi ulosmitata tililtä varoja. Ulosottolaissa ei rajoiteta nykyään velallisen oikeutta suorittaa velkojaan vapaaehtoisesti ulosoton aikanakin.

UL 3 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 36 a §. Jos havaitaan, että velallinen välttelee ulosottoa tililuottoa tai muuta vastaavaa luotonantoa hyväksikäyttäen ottamalla toistuvasti lisää luottoa ja ohjaamalla saataviaan tai tulojaan tällaiselle tilille, ulosottomies saa kieltää velallista ulosottovelkojan vahingoksi maksamasta takaisin tai muutoin suorittamasta kiellon antamisen jälkeen syntyvää velkaa. Velalliselle annettu suorituskielto koskee sellaista lisäluottoa, jonka luotonantaja on kiellon tiedoksisaamisensa jälkeen tililuoton tai vastaavan luoton muodossa velalliselle myöntänyt.

Erikoisperintää tehostetaan

Oikeusministeri Järventaus ilmoitti 10.12.1998, että ulosottotointa tehostetaan myös laajentamalla erikoisperintä koko maahan. Helsingissä vuoden päivät toimineella erikoisperintäyksiköllä on parisataa ongelma-asiakasta, joille on keskittynyt huomattava osa veloista.

Myös ulosottohenkilöstön palkkausjärjestelmän uudistaminen on viereillä; tarkoituksena on kannustaa huomion suuntaamista monimutkasiin perintätapauksiin. Säännösten käydessä vaativimmiksi on etenkin avustavien ulosottomiesten koulutus ensiarvoisen tärkeää. Ulosottohenkilöstön järjestelmällistä perus- ja täydennyskoulutusta onkin kehitetty.

Tapahuma- kalenteri 1999

- Iltamat
18.03.1999
- Kevätkokous/kevätretki
27.05.1999
- Fecma, Tukholma
14.-16.06.1999
- Laivaseminaari
29.09.-01.10.1999
- Syyskokous
25.11.1999

Luottolinkki ilmestyy seuraavasti

No	Dead line	Ilmestyy
2/99	31.03.1999	03.05.1999
3/99	30.07.1999	31.08.1999
4/99	01.10.1999	05.11.1999

LAULAVAT IHMISET OVAT MUKAVIA

Tuulikki Häkkilä toimii kansainväistä perintää harjoittavan Collectum Oy:n toimitusjohtajana ja yhtenä osakkaana. Tuulikki on Turun yliopiston humanistisesta tiedekunnasta valmistunut filosofian maisteri. Pääaine hänellä oli saksan kieli. Lisäksi Tuulikki opiskeli muita kieliä, kirjallisuutta ja valtio-oppia.

- Olen kotoisin Raumalta, mukavasta pikkukaupungista. Olen aina tykännyt laulusta. Koulussa lauloin sekä duossa, triossa että kvartetissa. Turussa opiskellessani ei lauluharrastukseen ollut mahdollisuuksia. Mutta Raisioon muuttaessani rupe- sin aktiivisesti etsimään laulukuoroa. Tuulikki liittyi Raisiossa toimivaan Lounatuulet-kuoroon. Vuodesta 1991 alkaen hän on kuulunut naantalilaiseen Naantalin Kamarikuoroon. Kuoro on sekakuoro eli siinä on sekä nais- että mieslaulajia. Kuoron vahvuus on tällä hetkellä 19 laulajaa.

- Olen itse altto, tarkemmin sanottuna ensimmäinen eli ylempi altto. Henkilökohtaista laulunopetusta en ole saanut. Kuorojen suurin ongel-

ma on hyvien tenorien puute. Myös bassoista on aina pulaa.

- Mieluiten laulan kauniita melodi- oita. Musiikki voi yhtä hyvin olla ke- vyyttä tai klassista, kirkkomusiikkia tai maallista musiikkia. Moderni musiikki ei ole niin lähellä minua, koska siinä on vieraampia sointuja. Naantalin Kamarikuorolla on harjoit- tukset kerran viikossa, maanantaisin. Tämän lisäksi kunkin on kotona syy- tä harjoitella stemmoja. Esiintymis- matkojen ja konserttien edellä pide- tään lisäksi ylimääräisiä harjoituk- sia.

- Normaalikokoonpanon lisäksi mi- nulla on oktetin eli tuplakvartetin kanssa omia esiintymisiä. Oktetin kanssa olen käynyt Sulasolin yhteis- laulukurssilla.

Tuulikin ensimmäinen kuoron ulko- maanmatka tehtiin Englantiin vuon- na 1992, jolloin Suomi täytti 75 vuot- ta. Esiintymisiä oli mm. Mancheste- rissa ja Liverpoolissa. Seuraava vie- railu Englantiin tapahtui kun Suomi täytti 80 vuotta eli vuonna 1997. Sil- loin esiinnyttiin Manchesterin lisäk- si Boltonissa. Englannista on tehty myös vastavierailuja Suomeen.

Vuonna 1995 Naantalin Kamarikuoro teki neljän päivän esiintymis- matkan Hampuriin ja sen ympäris- tökuntiin. Viime vuoden syyskuussa kuoro oli Virossa esiintyen Pärnussa ja Haapsalussa.

- Joskus konsertit menevät nappiin. Kuoronjohtajana toimivaa kanttoria lukuunottamatta meistä kukaan ei ole musiikin ammattilainen. Parasta

Tuulikki Häkkilä

kuoroharrastuksessa ovat mukavat ihmiset ja laulamisen ilo. Harrastus olisi vaan pitänyt aloittaa aikaisem- min.

Kuoron toiminnan rahoitus hoidetaan kolmella tavalla. Osa tulee jäsenmak- suista, osa avustuksena Naantalin kaupungilta ja osa maksullisista kei- koista.

- Haaveena minulla on päästä esiin- tymismatkalle Kiinaan, jonne meidät on jo kutsuttukin. Levytystä meiltä ei vielä ole tullut, mutta ehkä senkin aika koittaa.

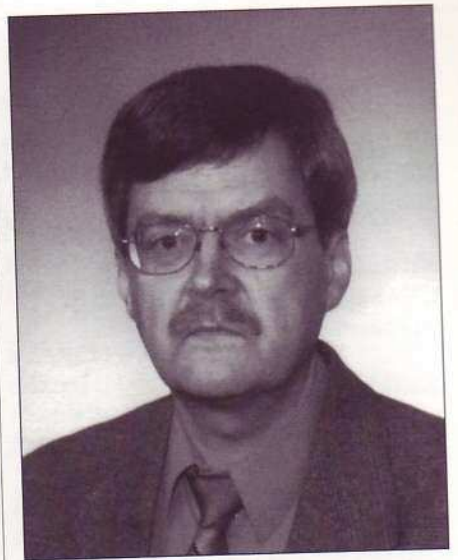
Naantalin Kamarikuorolla on tam- mikuussa 1999 kuoron 20-vuotisjuh- lakonsertti.

Ravintoa keholle ja hengelle

Sanotaan, ettei ihminen elä pelkästään leivästä. Tähän lisäisimme, ettei yksin lihastakaan.

JUKKA MARTTILA

Ruhoja seinillä

Ensimmäinen muistoni lihakaupasta juontuu viisikymmenluvun alkupuolelle Kulosaareen. Pääsin äidin kanssa W.A. Piekkolan liikkeeseen, joka sijaitsi Kulosaarentie 4-6 pohjakerroksessa. Myymälän kaakeloidulla seinällä roikkui vaaleanpunertavia kauhistuttavan näköisiä ruhoja. Eniten kyllä ihmettelin niihin lyötyjä leimoja. Mustikkaväriä, valisti äiti. Oli maan tapa tuohon aikaan, että kauppa tehtäessä vaihdettiin kuulumisia ja ehdittiinhän siinä vähän tarinoidakin. Lihakauppias kertoi asevelvollisena presidentinlinnan vartiopalvelusta suorittaessaan nostaneensa Juhon Kustin pudottaman sateenvarjon.

Samassa talossa oli Maanviljelijäin Maitokeskuksen myymälä, jonka ruotsinkielistä nimeä tavailin. Sieläkin vaihdettiin maitohinkin täytön yhteydessä kuulumisia ja paikallisuuttisia tiettenkin. Varubodenilla oli myös lihaosasto ja siellä tiskillä ensi kerran kohtasin sinisilmäisen sianpään, jonka hyvin vieläkin muistan. Oli se lapselle semmoinen ihme ja kumma.

Torille tai halliin emme koskaan menneet, sillä sitä varten olisi pitänyt ajaa raitiovaunulla kaupunkiin. Mutta kun pääsin Raumalle mummun luo kylään, siellä torikäynti oli jokapäiväinen ohjelmanumero: myyjien kanssa juteltiin riippumatta siitä ostettiinko sillä kerralla vai ei. Lisäksi tavattiin ostoreissulla olevia tuttuja ja taas juteltiin. Pitkästyin koska aikuisitten jutut eivät oikein kiinnostaneet. En olisi tuolloin voinut kuvitellakaan, että viisikymmppisenä tietäisin vain muutaman hauskemman asian kuin tori (halli)käynti. Mutta niitä ei tässä

yhteydessä arvaa mainita. Vuosien mittaan pääsin äidin mukana useammin kaupungilla käymään, Stockmannin liukuportaat edustivat suurta maailmaa ja huvituksen huippua. Kaupungilla näimme lihakauppoja: Seeckin, Karjakunnan, Marschanin ja lieneekö ollut vielä joku lisää. Taisi olla juuri Seeckin myymälä Havis Amandaa vastapäätä, jonka ikkunaa kesällä kummastelin, vesi valui pitkin ruudun sisäpintaa. Äiti selvitti sen jäähdysmenetelmäksi. Tehokkuus nutistaa viihtyvyyden

Vuodet vierivät Kulosaareen rakennettiin eräs maamme ensimmäisistä ostoskeskuksista muistaakseni vuonna 1962. Suomenkielen professori Saarimaa esitti, että tällaista kaupparykelmää kutsuttaisiin puhokseksi. Me tiedämme, että ostareikihän niitä ruvettiin sanomaan. Systemi oli melko samankaltainen kuin pikkukauppojen aikaan: paljon liikkeitä samassa rakennuksessa kuitenkin siten, että elintarvikkeet maidosta lihaan olivat samassa liikkeessä. Tähän loppuivat lyhyessä ajassa Kulosaaren kivijalkamyymälät.

Koska elintarvikeliike järjestettiin itsepalveluperiaatteen mukaiseksi, ei myyjiä ollut kuin nimeksi ja nyt alkoivat olla jutut vähissä. Kiire painoi eikä ollut enää aikaa jutusteluun. Samalla tavalla asiat olivat kassalla. Asiakas sai valintamyymälästä nopeasti sen mitä tuli hakemaan. Vai saiko sittenkään? Tehokkuus poisti ennen niin mukavat juttuhetket tiskin äärellä.

Vuosituhenten mittaan kehitys on johtanut aina vain suurempiin kauppakesittyymiin ja -kokoihin ja niissä on pantu erityinen paino asi-

akkaiden viihtymiseen. Mutta kromista, jalopuusta ja muusta rekvisiitasta huolimatta jotakin tärkeää puuttuu. Ihminen, joka ehtisi vaihtaa asiakkaan kanssa muutaman ajatuksen.

Halli- ja torikaupassa perinteet tallella

Onneksi on vielä olemassa muutamia kauppahalleja, esimerkiksi Hietalahdessa halli ja muutama koju torin puolella. Sieltä saamme ruumiin ravinnon lisäksi henkisiä eväitä (ja kesällä silmäniloa, jos pirteä neiti T. sattuu olemaan marjakojuissa).

Esimerkkinä legendaarisen Martti Lehdon lihakauppa joka oli oikeastaan eräänlainen oppilaitos tai kerho. Kiinnostavaa oli saada tietää kuinka painavasta emakosta tai porsaasta liha milloinkin oli ja syventyä muihinkin alan kysymyksiin. Ostosten lisäksi kotiin viemisinämme oli milloin siivistäviä lainakirjoja, maailmanpoliittisia pohdintoja tai muhevia kaskuja. Jutun alkupuolella mainitaan koko joukko maineikkaita liha-alan yrityksiä, joita ei enää silloisessa muodossa ole olemassa. Viime lokakuussa omistusta ja nimeä vaihtaneiden joukkoon liittyi myös Martti Lehdon lihapuoti haltijansa eläköityessä erittäin pitkän päivätyön jälkeen. Uskomme vakaasti seuraajansa vaalivan kunnialla hallikaupan perinteitä.

Palveluyritykset parantaneet luottoluokitustaan

Hanna Nurmi

Suomalaisyrityksistä etenkin virkistyspalvelut ja rakennusalan yritykset ovat kyenneet korottamaan luottoluokitustaan korkeimpaan eli AAA-luottoluokkaan. Dun & Bradstreet Finland Oy:n tekemän selvityksen mukaan jopa 40 % palveluyrityksistä on saavuttanut paremman taloudellisen tilan kuluneen vuoden aikana. D&B:n toimitusjohtajan Mats Nybondasin mukaan tulokset kertovat kansantalouden yleisestä tilasta – kuluttajilla on enemmän rahaa käytettävissään ja he haluavat panostaa vapaa-aikaan. Yritykset käyttävät rahan kiertokulusta nettoamansa varat konsultointiin ja henkilökunnan virkistämiseen.

Alkutuotannossa, valmistuksessa, vähittäiskaupassa ja liikenteessä on kussakin havaittavissa lievää AAA-yritysten määrän nousua. Toimialoista lievää laskua AAA-yritysten lukumäärässä on tapahtunut ainoastaan tukkukaupassa. Syynä tähän Nybondas uskoo olevan alan keskittymisen sekä kovan kilpailun.

Rating-selvityksessä oli mukana kaikki n. 200 000 aktiivista, normaalia liiketoimintaa harjoittavaa kaupparekisteriin merkittyä suomalaisyritystä. Vuonna 1998 niistä AAA-luottoluokituksen sai yli 3400 suomalaisyritystä. Merkittävä osuus on pienehköillä palveluyrityksillä pääkaupunkiseudulla, joita on Helsingissä enemmän kuin neljässä seuraavaksi suurimmassa kaupungissa yhteensä.

Treasso Oy muutti

Treasso oy muutti Espoosta Helsingin keskustaan. Uudet osoitetiedot 4.1.1999 alkaen ovat:

Treasso Oy
Tempelikatu 4 B
00100 Helsinki

Puhelin (09) 444 040
Fax (09) 454 4289
GSM 050-5111 777

Huomaathan päivittää tiedot rekisteriisi!

Varaa kalenteristasi aikaa!

Ulkomaantoimikunta järjestää matkan Tukholmassa pidettävään luottoalan seminaariin 14.6. – 16.6.1999. Seminaarin järjestää Tukholman yliopisto, Svenska Kreditmännen ja Fecma. Matka toteutetaan Silja Linen laivaristeilynä Helsinki-Tukholma-Helsinki. Seminaarikustannukset matkoineen ja yöpymisineen ovat noin 5510 mk/henkilö jaetussa 2 hengen laivahytissä ja hotellihuoneessa. Matkustettaessa 1-hengen hytissä ja yövyttäessä 1-hengen huoneessa seminaarimatkan hinnaksi tulee noin 6870 mk/henkilö.

Lisätietoja matkasta antaa Katja Kettunen ja Thomas Feodoroff numerossa (09) 229 111.

SISÄINEN TARKASTUS TÄNÄÄN LÄHTÖKOHTA JA KEHITYS

Sisäinen tarkastus on eriytynyt ja kehittynyt omaksi tehtäväkentäkseen viimeisten 50 vuoden aikana, vaikka sen käsite ja ammatin harjoittaminen tunnettiin jo muinaisessa Egyptissä, missä hallitsija lähetti luetettavia miehiään ("auditors") valtakunnan eri osiin kuulostelevaan, mikä on asioiden todellinen tila. Yrityselämässä ja muissakin nykyaikaisissa organisaatioissa ammattikunta on järjestäytynyt muodollisesti ensin Yhdysvalloissa vuonna 1941. Tällöin muodostettiin The Institute of Internal Auditors Incorporated (The IIA Inc.), josta sittemmin on kehittynyt maailmanlaajuinen sisäisen tarkastuksen pääjärjestö, jonka jäsenmäärä on jo noin 70.000.

SISÄISET TARKASTAJAT RY.

Sisäiset tarkastajat ry. on sisäisten tarkastajien yhteistyöjärjestö, jonka tavoitteena on edistää sisäistä tarkastusta ja ylläpitää tarkastajien korkeata ammattitaitoa ja samalla tehokkaan sisäisen valvonnan toimivuutta suomalaisissa organisaatioissa. Sisäiset tarkastajat ry. (The Institute of Internal Auditors – Finland) on perustettu vuonna 1956, ja se kuuluu jäsenenä kansainväliseen pääjärjestöön IIA Inc:iin. Vuonna 1982 sisäiset tarkastajat ry oli mukana perustamassa The European Confederation of Institutes of Auditorsia (ECIIA) ja kuuluu jäsenenä myös siihen edelleenkin. Suomen yhdis-

tyksellä on siten käytettävissään koko maailman laajuinen tietämys ja uusin oppi alan viimeisimmästä kehityksestä.

Samoin kuin muuallakin maailmassa niin myös Suomessa Sisäiset tarkastajat ry:n jäsenmäärä on kasvanut voimakkaasti sitä myötä, kun tehokkaan sisäisen valvonnan merkitys organisaation toiminnalle on opittu ymmärtämään. Yhdistyksessä on nyt noin 470 jäsentä Suomen noin 160 johtavasta yrityksestä ja yhteisöstä.

Tavoitteensa toteuttamiseksi yhdistys luo ja ylläpitää hyvää tarkastuskulttuuria, jonka lähtökohtana ovat sisäisen tarkastuksen kansainväliset ammattistandardit ja eettiset säännöt, jotka nykymuodossaan on julkaistu 1978 ja käännetty suomen-

kieliseksi kirjaksi 1996. Lisäksi yhdistys suunnittelee ja koordinoi sisäisen tarkastuksen koulutusta ja toteuttaa sitä yhteistyössä tytäryhtiönsä Oy Inreviso Ab:n ja muiden yhteistyötoimintojen mm. yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa. Yhdistys konsultoi organisaatioita sisäiseen tarkastukseen ja sen toimivuuteen liittyvissä asioissa. Konsultointiin liittyen yhdistys tekee myös sisäisiin valvontajärjestelmiin ja sisäisen tarkastuksen toimintaan kohdistuvia laadunvarmistustarkastuksia.

Keskeinen arvo, mitä jäsenet saavat yhdistyksen toiminnasta on keskinäisten tietojen ja kokemusten vaihto. Kansainvälisen pääjärjestön motto onkin **"PROGRESS THROUGH SHARING"**, mitä mottoa myös Suomen yhdistys toiminnassaan toteuttaa. Toiminta perustuu ensisijassa vapaaehtoistoimintaan ja aktiivisesti mukana olevat saavat palkkiokseen huomattavassa määrin uutta tietoa ja taitoja.

MIKÄ ON SISÄINEN TARKASTUS

Sisäinen tarkastus on organisaation ylimmän johdon alaisuuteen perustettu organisaation muista tavoitteista riippumaton yksikkö, jonka varmistaa, että organisaation toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista ja että toiminta tapahtuu annettujen ohjeiden ja organisaation strategioiden mukaisesti toimintaan liittyvät riskit tunnistaen ja halliten.

MITÄ LIIKETOIMINNAN VALVONTA ON

Aiemmin puhuttiin yleisesti sisäisestä valvonnasta, jolle käytettiin usein nimitystä sisäinen tarkkailu. Se määriteltiin perinteisesti seuraavasti:

”Sisäiseen tarkkailuun kuuluvat kaikki ne menetelmät ja toimienpiteet, joilla

- pyritään ehkäisemään virheitä ja väärinkäytöksiä,
- lisäämään toiminnan tehokkuutta,
- varmistamaan tulojen saamisesta ja kulujen asianmukaisuudesta sekä
- turvaamaan hallussa oleva oma ja asiakkaiden omaisuus

Tällöin sisäinen tarkastus käsitti mm. toiminnon organisaatiokaavion, vastualueet, toimenkuvaukset, työnkulkukaaviot, tehtäväkuvaukset, tehtävien jaon, varamiesjärjestelmät, erilaiset ohjesäännöt yms.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä oli varmistaa sisäisen tarkkailun olemassaolo ja toimivuus. Ihan hyviä tavoitteita edelleenkin, joten ei niitä tarvitse unohtaa.

Nykyisin puhutaan sisäisen tarkkailun sijasta mieluummin liiketoiminnan valvonnasta kahdestakin syystä. Ensinnäkin sisäisen tarkastuksen näkökulmasta sisäinen tarkkailu sekoitetaan liian usein sisäiseen tarkastukseen (kuvitellaan, että sisäinen tarkkailu on sisäisen tarkastuksen toimintaa ja siis sama asia). Toiseksi ”tarkkailu” on sanana negatiivisävytteinen; se koetaan jotenkin samaksi kuin ”kyttäys”. Liiketoiminnan valvonta viittaa selkeämmin itse toimintaan ja valvonnan toteuttajiin eli linjaorganisaatioon, mihin se kuuluu.

Edellämainittu sisäisen tarkkailun määritelmä on todettu nykyisin myös turhan suppeaksi. Vallitsevan ajattelun mukaiset liiketoiminnan valvonnan periaatteet ja sisältö perustuvat Sisäiset tarkastajat ry:n piirissä amerikkalaiseen nk. COSO-raporttiin. Vastaavia samanhenkisiä valvonnan järjestelmiä ovat mm. kanadalai-

nen COCO ja englantilainen Cadbury Code.

COSO tarkastelee valvontaa hyvin laajasti ja uudella tavalla. Raportin otsikko ”Internal Control - Integrated Framework” kuvaa osuvasti sen sisältöä. Kysymys on siis toisiinsa liittyvistä, organisaation sisällä olevista osatekijöistä eikä irrallisista organisaation päälle rakennetuista järjestelmistä.

COSON mukaan Internal Control (liiketoiminnan valvonta) määritellään seuraavasti: ”Liiketoiminnan valvonta on prosessi, johon vaikuttavat yhteisön hallintoelimet, johto ja muu henkilöstö ja joka on suunniteltu kohtuullisessa määrin varmistamaan seuraavien tavoitteiden saavuttaminen :

- 1 toiminnan tehokkuus
- 2 tulosraporttien luotettavuus ja
- 3 lakien ja ohjeiden noudattaminen.

Kaikki edellämainitut tavoitteet ovat perusasioita yrityksen tai minkä tahansa yhteisön toiminnassa.

COSO -raportista on suomenkielinen tiivistelmä esimerkiksi Tilintarkastus - lehden numerossa 3/96.

SISÄISEN TARKASTUKSEN TOIMINTAPERIAATTEET

Sisäinen tarkastus on yksi kiinteä osa sitä yhteisöä, jonka toiminta on sen suorittamien tarkastusten kohteena. Siten sisäisen tarkastuksen toimintaa ohjaavat paitsi sisäisen tarkastuksen yleiset periaatteet (ammattistandardit ja eettiset säännöt) myös yhteisön omat sisäiset säännöt ja periaatteet. Maailman laajuisesti laaditut yhteiset standardit eivät voi olla yksinään riittäviä ja kattavia kaikkialla ja kaikissa yhteisömuodoissa.

Ammattistandardit ja eettiset säännöt kertovat kuitenkin, miten sisäisen tarkastajan tulee työnsä tehdä eli miten toimien hän toimii oikein. Oman yhteisön erityispiirteet ja kulttuuri tulee kuitenkin ottaa huomioon ja sisällyttää ammattistandardit oman

yhteisön toimintatapoihin. Keskeistä on, että sekä johdolla, jolle sisäinen tarkastus on alistettu, että sisäisellä tarkastuksella on sama käsitys siitä, miten yhteisön sisäinen tarkastus toimii ja työskentelee.

Jotta sisäinen tarkastus pystyy toimimaan tehokkaasti, sen tulee sijoitua organisatorisesti riittävän korkealle, yrityksissä yleensä toimitusjohtajan tai hallituksen suoraan alaisuuteen. Sillä tulee olla lisäksi hallituksen hyväksymä johtosääntö, jossa määritellään mm. yksikön toiminta-ajatus ja keskeiset tavoitteet.

Toiminta-ajatus vaihtelee varmasti eri yhteisöissä. Lähtökohtaisesti kuitenkin sisäinen tarkastus on yhteisön ylimmän johdon apuna toimiva asiantuntijayksikkö, jolla ei ole määräysvaltaa tarkastettaviin operatiivisiin toimintoihin tai henkilöihin nähden. Samassa yhteydessä on todettava, että suoritettavat tarkastukset eivät vapauta tarkastettuja operatiivisia toimeenpanijoita heidän organisaation mukaisesta vastuustaan; tarkastukset sensijaan voivat antaa tarkastetuille paremmat yöunet, kun kohtuullinen varmuus siitä, että tarkastetut asiat todella ovat kunnossa, lisääntyy.

Yrityksissä yleensä toimitusjohtaja ja hallitus määrittelevät sisäisen tarkastuksen painopistealueet. Tarkastusten laajuus riippuu yleensä tarkastettavien toimintojen merkityksestä ja riskialttiudesta. Osa työstä on aina menneisyyden penkomista, mutta tarkastuksia tulee suunnata yhä enemmän kohti tulevaisuutta siten, että niistä on hyötyä myös päätöksenteossa ja että virheet voidaan välttää jo ennen niiden tapahtumista.

Lisätietoja yhdistyksestä ja sisäisestä tarkastuksesta saa yhdistyksen toimistolta puh. 09-737912 tai sähköposti: sisaiset.tarkastajat@kolumbus.fi

Perintälakimaraton kalkkiviivoilla

TIMO MÄKI

Olemme seuranneet tässä lehdessä lokakuussa 1996 eduskunnalle annetun saatavien perintää koskevan lakiesityksen (HE 199/1996 vp) vaiheita. Lakivaliokunnassa on erityisesti keskusteltu kahdesta esitykseen liittyvästä kysymyksestä: perimistoinnin säätämistä luvanvaraiseksi ja eräiden suoraan täytäntöönpanokelpoisten saatavien perimisestä (lakiehdotuksen 9 §).

Valiokunta ilmoitti 24.2.1998 edellyttävänsä perimistöimistöjen luvanvaraisuutta. Hallitus antoikin lokakuussa 1998 esityksen laiksi perintätöiminnan luvanvaraisuudesta (HE 178/1998 vp). Perustuslakivaliokunta ilmoitti 11.11.1998, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisena lakina. Talousvaliokunta on mietinnössään 34/1998 vp 2.12.1998 ehdottanut lakiehdotuksen hyväksymistä vähäisin muutoksin.

Oikeusministeriö totesi lakivaliokunnalle 23.2.1998 toimitetussa muistiossa perintälakiehdotuksen 9 §:n osalta, ettei se pidä hallituksen esityksessä omaksuttua kantaa (kielto käyttää asiameistä eräiden julkisten saatavien perinnässä) ainoana mahdollisena. Lähtökohtana voisi olla myös se, että julkisoikeudellisenkin saatavan perintää pidetään epäitsenäisenä ja teknisenä palveluna, jonka käyttäminen jäisi asianomaisen julkisyhteisön harkintaan. Julkisyhteisö ei siten voisi siirtää vastuuta saatavan perinnästä yksityiselle toimeksisaajalle, vaan sen tulisi aina varmistautua siitä, että perintätöimintää hoidetaan asianmukaisesti.

Perintätöiminnan luvanvaraisuutta koskeva laki ei oikeusministeriön-

kään mielestä tuo riittäviä takeita siitä, että luvan saanut perimisliike toimii hyvän liike- ja perintätöiminnan mukaisesti. Tämän vuoksi ministeriö on 10.12.1998 jättänyt lakivaliokunnalle muutosehdotuksen, jonka mukaan perintälain kiistanalainen 9 § kuuluisi seuraavasti

“Julkisyhteisön antamat perintätöimeksiannot

Jos julkisyhteisö antaa saatavan yksityisen toimeksiantajan perittäväksi, julkisyhteisön on huolehdittava siitä, että toimeksisaajan toiminnassa otetaan asianmukaisesti huomioon julkisyhteisön harjoittamaan perintään liittyvät erityisvaatimukset sekä velallisen oikeusturva,

Edellä 1 momentissa tarkoitettua saatavaa perittäessä on velalliselle aina toimitettava 5 §:n mukainen maksuvaatimus.”

Muutos edellyttää julkisyhteisön varmistautuvan siitä, että toimeksisaajan laatimassa maksuvaatimuksessa on asianmukaiset tiedot suoraan täytäntöönpanokelpoisten saatavien perinnässä käytettävissä olevista erityisistä oikeussuojakeinoista ja velallisen mahdollisuudesta hakea maksunlykkäystä. Maksuvaatimuksessa tulee aina ilmoittaa myös sen julkisyhteisön perintää hoitavan yksikön tai henkilön yhteystiedot, jolle velallinen voi tehdä saatavaa ja perintää koskevat huomautuksensa.

Samalla oikeusministeriö esittää perintälakiin sijoitettavaksi 16 §:n edelle seuraavan säännöksen:

“Velkojan oikeus salassa pidettävien tietojen antamiseen

Sen estämättä, mitä laissa säädetään tietojen salassapidosta, velkojalla on oikeus antaa perintätöimeksiannon hoitamista varten välttämättömät tiedot. Toimeksiannon hoitamista varten saatujen henkilötietojen suojasta on voimassa, mitä siitä yleisesti säädetään”.

Vielä esitetään joitakin lakitekniisiä tarkistuksia, joista useimmat johduvat kuluvan vuoden alusta voimaan tulleesta Kuluttajavirastoa koskevasta laista, jolla kumotaan kuluttaja-asiamiehestä annettu laki.

Kirjoitan tätä loppiaisena. Eduskunta kokoontuu 12.1.1999, jolloin myös käydään ratkaiseva yleiskeskustelu perintälain sisällöstä lakivaliokunnassa. Olin joulun alla valiokunnassa kuultavana hallituksen esittämistä muutoksista. Samaan aikaan paikalla olleet ulosoton edustajat ajoivat hyvinkin voimakkaasti veronulosottoasioiden vapaaehtoiseen perintään samanlaista asiamieskieltoa, joka on voimassa ulosotossa (veronulosottoasetus 2 §. Ellei tällaista kieltä perintälakiin saada, arvioivat voutien edustajat ulosottolaitoksen henkilöstön lyhyessä ajassa vähenevän puoleen.

Tämän lehden ilmestyessä tiedämme eduskunnan ratkaisun. Perintälaki tulee voimaan kesällä 1999. On mielenkiintoista seurata, millaisia konkreettisia muutoksia se yhteiskunnassa tulee aiheuttamaan.

ETÄTYÖSTÄ

Hyvä nimimerkille Ei aamuruuhkissa kun viritit keskustelun etätöyön mahdollisuudesta! Olen itsekin jo pidempään ollut kiinnostunut työn suorittamisesta mahdollisesti kotona. Uskoakseni se lisäisi motivaatiota ja sitä kautta positiivisia tuloksia eivätkä kustannuksetkaan nousisi tähtiin. Asiassa ei kuitenkaan riitä vain meidän kannanottomme tai mielipiteemme, joten

haastankin esimiehet ja työstämme päättävät henkilöt ottamaan kantaa asiaan. Kiinnostavaa olisi myös tietää onko etätöyön tekemisestä tehty tutkimuksia? Pitäisikö tehdä juuri luottohallinnon kannalta, voisihan sieltä samalla löytyä muutakin käytökelpoista asiaa.....

ajatuksia luotonvalvojan päivässä...

Jos päivääsi peittävät murheen pilvet
ala etsiä aarretta joka on ilo.
Se kuuluu jokaiseen päivään,
se voi olla ensin vain pienen pieni pisara
josta sitten kasvaa ilonpisaroiden sade.
Se on sinussa
nyt tarvitset vain voimaa, halua ja päättäväisyyttä.
Joskus sen etsiminen voi tuntua ylivoimaiselta,
mutta voit aloittaa sen pienellä ponnistuksella
antamalla itsellesi - hymyn!

*Marleena Ansion kirjasta Pienet sanat...
nimimerkiltä aarteenetsijä*

LUKIJALTA

"Varovaisesta miehestä ei ole toimaan ripeästi vaikka tilanne vaatisi sitä, ja niin hänen menestyksensä on lopussa. Jos hän sen sijaan pystyisi vaihtamaan menettelykeinojaan kulloisenkin ajankohdan ja tilanteen mukaan, menestys seuraisi häntä edelleenkin".

Niccolo' Machiavelli

LUOTTOMIEHET RY – MITÄ YHDISTYKSEN NIMI KERTOO ?

Muistaakseni joskus aivan 80-luvun lopulla käytiin keskustelua yhdistyksen nimen muuttamisesta paremmin toiminnasta ja jäsenistöstä kertovaksi. Keskustelua jatkui vielä 90-luvun alussakin, mutta päätöstä nimen muuttamisesta vastustettiin kiivaasti – ja nimi jäi muuttamatta!

Tulossa on vuosi 2000 ja niinpä ajattelin ottaa aiheen uudelleen puheeksi. Viime vuosina mm. entinen Pankkitoimihenkilöliitto ry on vaihtanut nimensä paremmin toimintaansa kuvaavaksi: Suomen Rahoitusalan Ammattiliitto SUORA ry:ksi.

Aikoinaan perin miesvaltainen ammattiyhdistys Suomen Myyntimiesten Ammattijärjestö SMKJ ry vaihtoi jäsenistönsä naisvaltaistuessa sekä toimenkuvien muuttuessa yhdistyksen nimeksi Markkinointi ja Myyntialan Ammattilaiset SMKJ ry:ksi,

säilyttäen siis uudessa nimessään osan vanhaa (käytössä vakiintuneen SMKJ lyhenteen). Nämä muutamat yhdistykset vain esimerkkinä mainitakseni.

Luottomiehet ry:n jäsenistö on vuosien mittaan naisvaltaistunut. Toimenkuvat ovat moninaistuneet ja jäsenistä jo 27 % työskentelee luottoalaa palvelevassa yrityksessä (mm. perintä- ja luottotietoyhtiöt). Mielestäni nyt onkin hyvä hetki kysyä, mitä yhdistyksen nykyinen nimi kertoo jäsenistään? Itse LPT Lakimiesten Perintätoimisto Oy:ssä toimivana, perintäalan ammattilaisena, yhdistyksen nimi, hieman itsekkäästi ajateltuna, antaa jäsenistöstään liian suppean kuvan. Luottomiehet on toki jäsenistön yleisnimenä ihan kelvollinen, mutta yhdistyksen virallisena ulospäin näkyvänä nimenä voisi pa-

remmin toimia vaikkapa:

LUOTTO- JA PERINTÄALAN AMMATTILAISET RY

Uudella nimellä voisi olla helpompaa hankkia yhdistykselle uusia aktiivisia jäseniä, jopa Kehä kolmosen tuolta puolen. Lisäksi se kertoisi ulkopuolisille paremmin, mistä toiminnassamme on kyse ja antaisi alan ihmisille syyn liittyä mukaan jäseneksi.

Keskustelu on nyt avattu, mielipiteitänne asiasta kaivataan! Puhutaan aiheesta seuraavissa tapaamisissa...

Terkuin:

Nalle (Arto Karhu)